

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagorí)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Don Eugeni en l'intimitat

— Fumeu, minyons, fumeu..., que'l fumar també escalfa, poc o molt.

La significansa del comte de Romanones, home de poder

ALTRES qüestions més immediates y perentories m'han distret de fer un comentari sobre el sentit del ministeri Romanones, en aquestes meves hebdomadaries que, per humils que sien, tenen el valor psicológic de visions de la realitat política a través el pensament d'un isolat, qui de cada dia se sent més personal y més independent. Són notes preses desde lluny, no per la distancia material, sinó per la distancia espiritual.

El comte de Romanones interessa avui, a Catalunya, sobre tot per lo de les Mancomuni-

tats; per l'incògnita de la seva futura actitut. — Però encara tindria d'interessarnos més fortament per la seva representació en quant an aqueix procés de lenta y segura supressió de les llibertats públiques, a comptar desde'ls darrers temps d'en Cánovas.

Coneixem la significació del predecessor d'en Romanones; però no podem preveure qui serà el seu successor, quins camins ve a preparar, com un Baptista... Sabem *després de qui* ha vingut al poder, però ignorem *abans de qui*... Y això es essencial.

¿Què representa, el seu ministeri personal, en el curs de la política espanyola? Per de prompte un retorn a l'entronissació dels interessos de partit contra les doctrines, un retrocés als partits-companyies, ara que comensaven a dibuixarse, encara vagament, els partits-escoles, els partits-tendències. A'gú ha recordat la figura d'en Sagasta, com un precedent. Però cal dir que en Sagasta era, per la seva mateixa grisori d'indocte, el neutralisador dels matissos doctrinals en que s'escalonava el par-

tit, anomenat *fusionisme* a conseqüència d'aquesta gradació de tonalitats, ont precisament en Canalejas semblava aportar la nota extrema del moment.

Hi hà, en el comte de Romanones, una altra significansa. Es una nota més cortisana, més palatina, introduïda en la constitució del poder executiu; un apartament més considerable de tota solidaritat ab les veritables esquerres, ab els republicans. Recordi's que, aleshores del bloc, mentres en Canalejas semblava estar a dos dits de la República, el comte rebutjava visiblement tota col·laboració antidinàstica en la suposada obra de modernisació del règim.

¿Per què el comte de Romanones té una reputació d'home d'esquerra? ¿Hi hà, en la seva historia política, un fet, una obra, un discurs, una manifestació qualsevol, que'l caracterisi d'autentic lliberal? De cap manera. Es que la tradició d'un *prócer* popular sembla ja integrada en la noció corrent de l'espanyolisme. Es que la política espanyola no semblaria completa si hi manqués el gran d'Espanya *soi-disant*

amic de les llibertats, de la democràcia, de la plebs. Aquell pobre senyor, ja oblidat, que's digué el marquès de la Vega de Armijo, representava lo mateix. Es qualche cosa a la faísó de la duquesa *maja*, model de Goya, o de l'aristòcrata *chispero*, qui encara corre toros a les *tientas* dels *cortijos* y's tuteja (com s'ha contat d'algun rei) ab els matadors de moda, pera servir an aqueix *zuloaguisme* inconcient que traspua an el fons de tota la vida espanyola, pera continuar l'Espanya llegendaria de Merimée o de Musset.

Algú, parlant del comte de Romanones, ha retret també la memoria d'en Romero Robledo. Es veritat que aquet era un viu exemple de lleugeresa doctrinal, un protector de clientele, més aviat que un pensador polític determinat y organic. Però l'orador, en la persona d'en Romero Robledo, era innegable; era innegable l'home de Parlament, tan funest com se vulgui, tan *advocat* com se vulgui, però mestre de paraula, si no de pensament y de sentit moral.

¿Quins són els moments historics, en la vida

del comte de Romanones, que l'hagin conduït a la Presidència del poder executiu? La seva acció política comença en el municipi madrileny. Me sembla recordar que la seva arcaidia senyalà no sé quines millores urbanes, que li valgueren l'inscripció del seu nom en la llosa d'un carrer. Com a ministre, la propia vaguetat o imprecisió de les seves aptituds li ha procurat la possessió de quatre carteres diverses. Cal dir, ab tot, que, donades les pràctiques *castizas* en quant a influències dels governs en les eleccions y en quant a lo que se'n diu, sense pudorositat, *encasillado*, el ministeri propi de les condicions del comte era el de Governació; hauria pogut reivindicar aquell títol de *Gran Elector*, que l'anomenada Unió Lliberal, abans de la Revolució, donà an el senyor Posada Herrera.

¿Què recordem, doncs, del senyor Romanones? Vagament, podem dir: Catalunya recorda d'ell una massa famosa disposició intentant prohibir l'ensenyansa del catecisme en català —disposició més digna de comentari per la seva significansa que per la seva transcendència pràctica.—L'anticlericalisme superficial té memoria també de que'l comte volgué derogar una disposició del marquès de Vadillo, sobre la necessitat de manifestació previa de no professar la religió catòlica, pera contraure matrimoni civil. —Y, per contrast, no crec que tothom hagi oblidat que aqueix estiu, parlant en public, el mateix comte declarà que s'havia convenut de la no existencia del problema clerical...

Segons certa part de premsa, una de les coses que prepararen la pujada del senyor Romanones al poder va esser el seu discurs necrològic sobre en Canalejas, en la darrera sessió del Congrés; perquè, diuen, va esser el primer en decantar vers els republicans, d'una manera pública, l'odi de les dretes...—Me seria impossible, lector, comentar lliurement aquesta insinuació.

Tot fa creure que'l ministeri Romanones tindrà la missió històrica d'extingir la darrera possibilitat de liberalisació del règim. Tot fa creure que, aixís com el fugacíssim ministeri Moret de 1909 va esser un pont pera endolsir el pès desde la forta protesta d'Octubre a les atenuacions eternes d'en Canalejas, el ministeri Romanones es un assaig de retorn al període lentament regressiu, que es el propi del sistema. Y com el problema espanyol, realment, pot concretar-se en dos aspectes, que són el nostre anacronisme polític relativament al reste del món i l'ignorancia en que les castes oligàrquiques se troben respecte a l'esperit de la casta obrera, no es possible fer auguris de tranquila convivència nacional pera'ls dies que anem a travessar...

GABRIEL ALOMAR

Sacrificis inútils

L Govern, les diputacions y els ajuntaments, han treballat febrament, aquets dies, en la confecció dels pressupostos pera l'any proxí.

Sembla que aquesta feina deuen vèurela ab gust els contribuents. A tractes de gent de bé, els ajuntaments, les diputacions y el Govern, són els administradors dels diversos interessos que constitueixen la vida de la nació. El seu comès no deu esser solament posar impostos a cambi de serveis, sinó fomentar la riquesa nacional, despertant energies, secundant iniciatives y ajudant a tot allò que pot significar un augment en la nostra potencia econòmica.

Doncs, malgrat aquesta tasca benfactors que deuen fer els organismes que tenen en ses mans la sort de la nació, els contribuents han estat aquets dies ab l'ail al cor, temerosos de sentir noves sangries a les seves butxaques, ja prou castigades.

Sembla talment que entre'l país productor y l'Estat, que entre'ls ciutadans que treballen y els senyors desvagats que governen, hi hagi una lluita d'interessos, dirigida per un odi mortal. En lloc de semblar les cordials relacions entre administradors y administrats, qualsevol diria que són les agres disputes d'uns explotats y uns explotadors.

Y es bastant justificat el recel del país que fa riquesa. Tots els que administren interessos públics, no tenen altra deriva que la de treure diners dels industrials y dels comerciants. Encara no neix una nova industria, ja topa ab l'entrebanc del fisc; pren més vol y els ministres d'Hisenda cuiden d'aixalar-la a força d'impostos; si pot escapar-se de les garres de l'Estat, el municipi la repela ab arbitrís y fins les inútils diputacions volen part de les despulles.

Això podria perdonar-se si el Govern estés en mans de socialistes que, guiats per l'odi al capital, sangressin ab tota mena de gabeles als rics, pera dedicarho a institucions socials benéfiques pera l'obrer, perseguint aixís el desitjat equilibri entre'ls ciutadans de la nostra nació y extingint desigualtats irritants. Malhauradament no es aixís, y els que fan aquesta guerra a la riquesa del país y barrinen constantment pera treure força suc del comerç y de l'industria, són els que's titulen representants de l'ordre, els aristòcrates de la política, els defensors de la propietat.

La llàstima es que la major part d'aquestos sacrificis exigits a les forces productores d'Espanya, en lloc de servir pera coses útils, s'emersen en cultivar la gauduleria y en agreujar la situació del país.

JEPH DE JESPU

La presentació del compte

L' hora mateixa en que'ls incurables megalomans espanyols llensen al vol les campanes esquerdes de l'africanisme, el país se troba ab la desagradable sorpresa d'uns impostos nous y d'uns tributs recarregats. Es lo que'ns deia l'altre dia un botiguer-filosof que tenim per veí: «A Espanya, totes les coses s'acaben apujant la contribució».

El disgust del país està plenament justificat. Però ja no ho estan tant els planys y les protestes de certs elements que han defensat l'expansió espanyola en el Marroc y la construcció d'una nova esquadra. Perquè precisament les noves càrregues contributives que'l ministre d'Hisenda proposa, són conseqüència de l'aventura africana y de la construcció d'una esquadra de luxe. Don Quixot ha fet el gasto, y ara ve el moment de pagarlo. L'augment de la tributació representa el compte de les seves boges calaverades.

Val a dir que'l tal compte es un poc carregat. ¿Es que no sabia, emperò, don Quixot, que certes coses costen cares? Quan se vol emprendre una acció colonisadora y's preté conquerir nous territoris, aixamplant Castella davant del cavall del Cid, cal preveure les conseqüències y tenir per endavant els medis pera atendre totes les factures que vagin venint. A Espanya no s'ha fet aixís, y el deliri de grandeses que pateixen certes altes esferes ha estat motiu de que's tirés endavant sense tenir en compte l'estat de la caixa.

Y doncs, ¿es que algú s'havia cregut que'l trist imperialisme que s'ha intentat inaugurar ens sortiria de franc? ¿Es que algú oblidava que totes les fantàstiques ventatges que l'africanisme oferia al comerç y a l'industria espanyols se convertiren en una càrrega més sobre aquet comerç y aquesta industria, als quals se volia protegir?

No obtindran, els nostres comerciants ni els nostres fabricants, cap sortida pera la seva producció; però'ls seus interessos de contribuents ne patiran. Ells esperaven nous mercats, y s'han trobat ab nous impostos...

FULMEN

Y ARA, ¿QUÈ?

Va posarse finalment, la firma al tractat ab Fransa; aquelles negociacions tan cansones y llargues, aquell treball concient de les dues diplomacies, aquell senyalar camins y fronteres y montanyes, com si juguessin a escacs, tenint per *tablero* el mapa; tot aquell immens trágic, ha vingut a condensarse en dues firmes a baix d'un plec de paper de barba. Si aquet paper no es mullat, en ell queda assegurada a l'imperi del Mogreb la nostra preponderancia.

El proleg ha sigut llarg; som, tot just, al primer acte; l'obra, fins ara, ha sigut comedia melodramàtica. ¡Veiam, d'avui endavant, si canviarà l'espectacle!

Si veurem neixer les flors que en el proleg van sembrarse, y si en podem havé el fruit a l'acabà el segon acte.

Una advertencia, no més, als tramoistes d'Espanya: si la cosa ha d'anà aixís, tireu aviat teló enlaire, però, si no, no l'alseu. ¡Ja n'estem cansats, de drama!

VERDUM

Allavors, doble sòu

ORNA a parlarse d'assignar una paga als diputats a Corts. L'idea s'ha llensat aquets dies pels passadissos de la Cambra, y del Palau del Congrés ha passat, naturalment, a les planes dels diaris. Sembla, aquet cop, que va la cosa de debò. En Moret, si no menten els rotatius, veu el plan ab simpatia. Se diu y tot, que tindria com una de les seves més grosses satisfaccions, si aquet problema de les dietes, tantes vegades remogut, se solucionés favorablement ara que ocupa ell la Presidència del galliner parlamentari.

El sòu, diguemne indemnificació, assignat als diputats, serà de 25 pessetes per sessió. No es gaire. A Fransa percibeixen 15.000 francs, treballin poc o treballin molt. Els 15.000 francs dels diputats francesos han sigut posats en solfa per la premsa satírica milers y milers de cops. Altre tant passarà ab els nostres. Esperem que, un cop implantada la reforma, no mancarà, als que pera'l public escrivim, materia a raig pera omplenar quatlles y marge més que suficient pera riure's y bromejar a espatlles dels pares de la Patria.

Aquesta innovació de les dietes parlamentaries se deu a la especie, bastant generalisada, de que convé dignificar el carrec de representant a les Corts, tant com acabar ab els abusos y corrupteles de tota mena que suposa el fet de que'l ciutadà ab investidura parlamentaria tingui d'agenciarse, per medis més o menys indirectes, un ingrés o suplement de sòu que l'indemni dels gastos, perjudicis y molesties, que l'atendre a la cosa pública porta sempre aparellat. Són encara molts els ciutadans que diuen no explicar-se el sacrifici del diputat, que abandona els propis interessos pera cuidar y atendre els dels altres. Ignoren, els tals, la serie intermenable de ventatges que a l'exercici de la diputació acompanyen, ventatges que la majoria dels parlamentaris cuiden de centuplicar.

A Espanya, com en altres països, hi hà qui del carrec de diputat a Corts n'ha fet ofici, y al seu exercici, únicament, deu la notorietat de que no disfruta. Són molts els parlamentaris que no són res més que parlamentaris. Al nom dels tals hi va adherida la representació. No'ls nomenem, no pronunciem el seu nom, sense que, instintivament, sense volerho, acudeixi tot seguit a la nostra memoria el títol de *diputat a Corts*. Fòra d'aquesta especialitat, si els exceptuem d'aquesta regla, ni hi hà qui els conegui, ni se sab de cap qualitat seva que'ls diferenci del reste dels mortals. Entre aquets diputats, alguns sense bens de fortuna, són molts els que fa anys y anys que venen exercint el carrec. No s'ha donat, per ara, el cas tristíssim de que cap d'ells s'hagi mort de fam. Vol dir, això, que lo de lo gratuít del nomenament...

Benvinguda la dieta assignada als parlamentaris, si's conseguís ab ella protegir al legislador de les escomeses dels que fien a l'influencia, abans que a la justicia, el triomf dels seus desitjos. D'alabar fora que's dongués als diputats un sòu, si havia de servir, el tal, pera posarlos a cobert dels quins alsen particularissims interessos per damunt dels interessos generals del país. Però ja veurem, y tant de bò que'ns equivoquem, com no serveix el sòu dels diputats pera refrenar concupiscencies y com, en definitiva, altra cosa no seran les 25 pessetes que una ganga més a afegir a la llista de les que, quants estan en el secret, coneixen a la perfecció.

Per la nostra part, no'ns oposariem a que's dongués, als diputats que ho són pels districtes de Catalunya, doble paga, en comptes de la senzilla que tocan si el projecte de les dietes s'aproba.

Però, això sí, després d'anar a Madrid y, com un sol home, encararse ab el Govern y dirli:

—S'ha acabat el broquil; el problema immediat, previ, el problema que a tots més ens interessa y de qual resolució en fem qüestió d'honor, es el de la derogació immediata de la llei de jurisdiccions. O's dona satisfacció a Catalunya, o ja podeu, desde ara, comensar a mi-rarnos com a enemics vostres, implacables, des-

pietats. Ni treureu un projecte avant, ni lograreu que us deixem tranquils. Serem presoners de la nostra terra, que'ns mana oposar, a les vostres iniciatives, una obstrucció sistemàtica, a tot drap.—

Però ja veuran com res d'això succeeix y com la llei de jurisdiccions segueix encara a Catalunya fent de les seves, a ciencia y paciència dels nostres diputats, que deuen a la protesta alsada per la seva implantació lo que són y lo que valen.

X. Y.

don Dalmau Iglesias, el diputat més nano y més xerraire que's coneix, no arriba a fer-se immortal, es que no existirà l'immortalitat.

Segons *El Noroeste*, de la Coruña, el diputat per Girona ha fet les següents declaracions: «Que considera inevitable la revolució y que pera fer-la s'han d'aprofitar els tradicionalistes; que convé que'ls republicans y els jaumins s'uneixin, treballant junts en les pròximes eleccions, pera portar al Congrés 150 diputats, que impossibilitaran la vida del règim. Una vegada caiguda la monarquia, republicans y jaumins romperan l'unió pera barallarse uns ab altres, dintre la mateixa revolució comensada».

¿Eh, què tal? Això es clar com dos y dos fan quatre.

A gran cap, petit home. Don Dalmau deu tenir una confiança absoluta en el *requeté*, que s'avingui a barallarse ab els republicans després d'haver fet junts la revolució. Cal que vagin alerta, els homes de la Conjunció republicana-socialista, en no deixarse emmellar per don Dalmau. Si de cas que li proposin fersho a cara o creu; aixís no hi hauria vessament de sang.

Sembla que en Romanones està ben disposat pera concedir una amnistia pera'ls processats y pera'ls que sofreixen condemna per delictes polítics.

Ja seria hora que's decidís això. No obstant, temem que, com sempre, les bones disposicions del Quefe del Govern continuïn per uns temps indefinit. També ens asseguraven que s'anava a l'abolició de certa llei, y per ara... Que ho digui el redactor d'*El Cor del Poble*, senyor Josep M. Labraña.

La política no té entranyes.

Ara mateix, fingeix *La Ven* no conèixer an en Andreu de Boet, tot perquè, segons el diari regionalista, ha pensat aquet senyor en presentarse diputat a Corts per Granollers.

Referintse an en Boet, diu, *La Ven*, «an tal (???)»—aixís, seguit de tres interrogants,—lament com si no hagués sigut, en Boet, el factor del cèlebre *Projecte de llimpia* que els homes de la «Lliga» defensaren a capa y espasa, dintre de l'Ajuntament.

An en Boet potser que l'extranyi l'actitut dels seus *protegits* regionalistes.

No aixís a nosaltres, que sabem que, davant d'un acte de diputat, neguen, certs homes de la «Lliga», a la seva mare, si convé.

Unos lloran y otros rien... canta l'heroe d'una sarsuela.

En Romanones ha assegurat formalment que's menjarà el gall an el Poder y que fins y tot posarà pels Reis les sabatetes al balcó, que pera ell serà, encara, balcó presidencial.

Unos lloran y otros rien...

Mes clar:
No hi hà mal que per bé no vingui.

També's diu que, aixís que'l President va saber que'l marquès de Santa Ana havia arribat a Madrid, procedent de Barcelona, s'apressurà a anarlo a visitar.

L'objecte, naturalment, devia esser conèixer el pòls dels catalans, per boca del marquès.

No obstant, aqueixa visita al de Santa Ana ha impresionat no gaire bé a molts ministres.

Aquí hi venen que ni pintats els versos clàssics:

*Todos los cojos van a Santa Ana.
Yo también voy con mi pata galana.*

«En Lerroux ha parlat a Sant Andreu». ¡Ja ho veuen, els radicalissims correligionaris!

No'n tenia prou ab parlar als governadors y als ministres, arrossegantse per les avant-sales, havia d'acabar parlant als sants.

Per cert que, al tractar del partit, diu que va fer una figura retòrica, dient que «fins ara havia tocat a missa, però que d'ara endavant la celebrarà».

Lo qual es tant com confessarse toca-campanes.

Després va dir que no's retira a la vida privada, perquè «alguna cosa signifiquen vinticin anys de lluitar per el progrés».

Això del progrés, potser es discutible; però de que ell ha fet progressos, no crec que ningú'n dubti.

Ni el seu chauffeur.

Les sessions del Congrés no poden anar més ensopides de lo que van.

Respecte an aquet particular, ha corregut per Madrid, de boca en boca, un xisto que, realment, té la mar de gracia.

L'escena al bar del Congrés, entre un periodista y un diputat de la majoria:

El periodista:—Li participo que ahir vaig tenir el gust de dormir ab la seva senyora.

El diputat:—¿Còm s'entén?... ¿Vostè va dormir ab la meua senyora?

—Sí, senyor... Tots dos erem a la tribuna de la Cambra, escoltant el seu discurs.

Confidencies

Un aucell, que ha vingut de llunyes terres, fugint potser del fret, s'ha parat, fa un moment, sobre ma espatlla y m'ha dit, tot baixet:

—Sé moltes coses, ¿sabs? Sé moltes coses que'ls pobres espanyols, corrent atrafegats de cine en cine, ni sospiten tan sols.

Vosaltres us penseu que ara allà a l'Africa, vostre amic el francès, us ha donat un tros d'un gran imperi... Doncs, no us ha donat res.

¿Vols saberia l'història d'aquet pacte que tanta confusió ha armat en les altures europees? Escolta ab atenció.

El Marroc se'l quedaven els francesos, senceret, tot plegat; així, ab la major de les frescures, ho havien acordat.

Armats fins a les dents, rics, poderosos, amos de l'ocasió, ¿qui fora el que aniria a posar trabes a la seva ambició?

Mes, vetaquí que quan ja mitg tenien complert tan bell intent, Anglaterra, molt seria, va di a Fransa: —Espera't un moment.

—¿Y això? Haventhi l'entente, ¿gosaries venirme a tancà un pas que m'he obert ab diners, ab sang y ab manya? —¡Oh, no! Però, veuras...

Una cosa es l'entente que tu invoques y una altra cosa es que, aprofitante d'ella, vulguis ara ferme portà els neulès.

Que't quedis del Marroc la part més grossa, me sembla natural, però, creume, amigueta, deixa lliure bon tros del litoral...

—¿Pera apropiarte'l tu, sense cap gasto? —No; la meua intenció es donarlo a guardar a una potencia que no'ns pugui fer pò.

—¡Corrent! Perquè no'm tractis de golosa, ho arreglarem així. ¿Y per qui fem guardarlo? ¿Per Espanya? —¡Just! Jo t'ho anava a di.—

¡Ja ho veus!... El paper vostre, allà al Nort es el d'un masové [d'Africa, que cultiva una hisenda, fins el dia que al senyor li convé.

Somnis d'engrandiment, noves colonies, ràpides expansions, rius, mines, boscos, camps, fonts de riquesa, il·lusions, il·lusions!...

Quan Anglaterra y Fransa determinin repartirse el vedat, diran al masover: —¡Apa, a retiro! La broma s'ha acabat.—

Això es lo que, al venir de llunyes terres, fugint potser del fret, aturat fa un moment sobre ma espatlla, m'ha dit un aucellet.

C. GUMA

La vida, que en si y per si es un fracàs, està plena d'ex-futuritats. —M. de Unamuno.

SISTEMA ALEMANY

L'amenassa sinistra de la guerra general europea segueix plantant sobre'ls pobles. No perd gravetat el conflicte entre l'Austria y Serbia, y en aquestes condicions qualsevol gest d'una de les potencies interessades pot fer esclatar aquella famosa conflagració europea de que tant s'ha parlat y en la possibilitat de la qual molta gent ja no creia, precisament per haverne sentit parlar durant molt temps. Tan greu es el perill, que M. Jean Jaurès ja no confia més que en un factor de pau: l'hivern. Y el gran orador francès, en líriques parrafades de meravellosa eloquència, invoca a l'hivern, sever y benfactor, pera que dressi les seves blanques muralles de neu y de glas entre'ls Estats que estan a punt de promoure una guerra esgarriosa.

A l'Alemanya, les paraules del canceller imperial Bethmann-Hollweg han estat imprudentment amenassadores: «Si una de nostres aliades—o sigui l'Austria y l'Italia—fos atacada per una tercera potencia, l'Alemanya's posaria fermament al seu costat». Davant d'aquesta declaració, que fa inevitable la lluita general en cas de guerra austro-russa, el diputat socialista Ledebour manifestà la voluntat de pau que té'l proletariat germanic.

Y sembla que'l discurs de Ledebour no ha estat del gust dels elements patrioters de l'imperi, els quals han expressat al govern la seva indignada alarma. Però, segons els telegrams, el govern de Berlín els ha tranquil·litzat immediatament, assegurantlos que, en cas de mobilitació militar, s'empresonaria previament als leaders socialistes y als capitosts del nacionalisme polac y de l'alsacià-lorenès, tots els quals no serien posats en llibertat fins que la guerra fos acabada.

El sistema es ben alemany. Qui sab si ha sortit del mateix cap de l'emperador Guillem II.

A. R. y V.

Fulles soltes

Catalunya, triomfant, tornarà a ésser rica y plena, si retorna'l bon sentit a la dreta y a l'esquerra.

Quan vagis a uns funerals, procura, abans, proveirte d'invitació, que, sinó, no't valdrà ni l'ésser bisbe.

Nosaltres, els ministeris els suprimirem tots, y, en cambi, a Madrid voldrien de cada un d'ells ferne dos.

En Montero, ab els seus fills y gendres y cosinets, davant del país, ¿què són y què representen? ¡Res!

Tenim, a Espanya, la sort de que siguin nostres barcos tan hermosos y tan alts, que sempre topen pels baixos.

S'aprobarà'l pressupost y també'l tractat ab Fransa; però les Mancomunitats... per ara, molt bones, gracies.

L'actual ministre d'Hisenda deu estar d'acord ab Fransa: posà impostos a la llum es treballar per' la fosca.

Tan mateix, pobre Turquia, està un xic massa de pega; ¡es un plat molt fort, el còlera, com a postres d'una guerra!

Els anglesos tenen fama d'ésser freds y reposats; però, al Parlament, també's tiren, algun cop, llibres pel cap.

Criatures que aneu al Cine: recordeuvs de Bilbao y, en pernil o botifarra, val més que us gasteu els quartos.

VERDUM

Tardes desembrals

—El nostre objecte, doctor, es fundar un «Ropero» pera abrigar a les infelisses criatures...
—Sí, Il·lustríssima..., y, de passada, escalfarnos una miqueta, nosaltres.

Després del tractat

EN FALLIÈRES:—¡Olé ya!... ¡Viva mi niña, y tu pare, y tu mare, y toda tu parentela!

EN ROMANONES:—¡Parbleu, monsieur!... Vous avez raison, parce que le jour de gloire est arrivé.

REPICS

N tal Ferrer, integrista recalcitrant, va donar, diumenge passat, una conferència sobre les causes de l'assassinat d'en Canalejas. Segons ell, el crim que plora avui Espanya se deu exclusivament a la lliber-

tat de que disfrutem.

Això es contradir-se pràcticament, senyor Ferrer.

¿No veu vostè mateix que, gracies an aqueixa llibertat de que disfrutem, els ximples poden dir impunement les més grans bestieses?

¡Horror!

Cap allà a mitg carrer Major de Gracia, pujant a mà esquerra, hi ha un colmado que sempre anuncia viandes fresques, rebudes de diferents indrets de Catalunya.

L'altre dia, en lletres grosses, al mitg del aparador s'hi llegia aquet suculent rotul:

BUTIFARRAS DE CASTELLÀ

Un reconsagrat que anava ab nosaitres ens hi va fer ficsar, afeginthi:

—¿Ho veieu si hem avensat poc desde 1640?

El senyor Bisbe ha ordenat a totes les parroquies de la diòcessis que's fassin pregaries demanant a la Providencia que'ns envii una bona pluja.

Ben fet; ¡vinga aigua, que fa la vista clara! Els pagesos li agrairan. Y els taverners també.

El bisbe de la Seu d'Urgell, doctor Benlloc, ha sofert un greu accident automobilista. Ho sentim pel mal que s'hagi pogut fer.

En cambi, ens n'alegrem per l'escarment que això significa.

Una altra vegada aprendrà de senyarse, abans de sortir de casa.

Ni distingir saben, els llamps.

Diuen de Sens (Fransa), que ha caigut un llamp a la catedral, causanthi greus desperfectes.

¡Un llamp a la catedral!

Al menys hagués caigut en una iglesia de tercera o quarta categoria.

Les modistes, a Madrid, van fè un míting socialista. Tinguiho present el Govern y ¡cuidado ab les modistes!, que elles, en les estidores, tenen una arma terrible.

Sembla que les relacions entre Anglaterra y el Vaticà entren en un període de franca cor-

dialitat. ¡Quins manos, els anglesos! En quant al Vaticà, fa temps que procura atreure's les simpaties de tothom, pera veure si l'influencia que pert per un cantó la guanya per l'altre. An els que no fan cas d'excomunions, els hi vol guanyar el cor ab moixaines.

Segueixen celebrantse per tot arreu grans funerals per l'ànima del senyor Canalejas. ¡Qui ho havia de dir! Ell, que va estar a dos dits de l'excomunió; ell, que tantes males volenses s'havia atret de l'alta clergalla; ara que ja no destorba vinguen recomanacions pera que entri al cel. ¿Es generositat, això? No tant: es que'ls capellans també cobren les misses.

Això, encara que sembli mentida, ho ha dit un diari local:

.....perstgase á la empresa periodística que da facultades para que sus dependientes defiendan una peseta que no pueden hallar en la caja de su periódico.....

Y més avall:

Léanse á diario las visitas que en calidad de cortesía reci'en los gobernadores civiles y vérase al día siguiente aquella corte-sía traducida en negocios indecentes.

Més clar... l'aigua de la cloaca.

Feina descansada.

A la porta d'una iglesia, un pobre, assegut a terra y allargant la mà:

—Una gracia de caritat, senyoret, que resaré per l'ànima dels seus difunts.—

Un capellà que passa:

—Més valdria que us busquessiu feina, que encara sou jove.—

El pobre:

—Ja la tinc, la feina; una feina que se sembla molt a la de vostès: resar pera'ls morts. No hi ha més diferencia sinó que jo la faig més barata.

D'aquí pocs dies se posarà
a la venda

L'ALMANAC

DE

La Campana de Gracia

2 ralets y bon profit

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a